

Minnesanteckningar från Nätverksträff med Läslyftshandledare i Örebro kommun, 2018-01-25, Gumaeliuskolan

1. Vi startade träffen med en presentationsrunda. Vi som höll i träffen heter Madelene Forsmark och Ann Wahlström i egenskap av Språk- läs och skrivutvecklare för Örebro kommun. Vi går språk -läs och skrivutvecklarutbildning i Skolverkets regi och vi har två utbildningstillfällen kvar. Övriga deltagare på träffen var: Jenny Sörling (Engelbrektskolan), Mari Fält (Hovstaskolan), Bodil Rös Henning (Brukets skola), Elisabeth Haglund (Glanshammars skola), Annie Förnell (Almby skola), Magdalena Aronsson (Almby skola), Katrin Zettergren (Mellringeskolan) och Staffan Henningsson (samordnare för bl a Läslyftet)

2. Vid en nulägesbeskrivning kom det fram att alla upplevde att det var roligt att vara och eller ha varit läslyftshandledare, både de som är handledare detta läsår och de som varit handledare tidigare år. Vi pratade om att det finns både för- och nackdelar med att läsa Läslyftet på helfart respektive halvfart. Det finns utmaningar med bägge sätten och det är en ganska svår balansgång att få till så att det inte upplevs att man går för fort fram när man läser på helfart. Men å andra sidan finns det risk att det går alldeles för sakta när man läser på halv eller trekvartsfart, så att man då istället tappar fokus och effektivitet. Det gäller att vara medveten om detta och försöka göra det bästa så att Läslyftet inte bara blir något man "bockar av". Det kom fram ett tips om att organisera om i läslyftgrupperna någon gång för att undvika att medarbetarna fastnar i olika "roller", som man ofta har på sin arbetsplats. Vi diskuterade också att REKTOR/skolledare har en oerhört **viktig roll/avgörande roll** om Läslyftet fungerar tillfredsställande, men också att för att det verkligen ska bli någonting av denna stora fortbildningssatsning.

3. Vi redogjorde sedan för syftet med detta nätverk som är att i stora drag hålla ihop Läslyftet och hålla koll på vad det blir av det på skolorna efteråt. Men tanken är också att vara stöd och inspiration för alla utbildade läslyftshandledare ute i kommunen. Örebro kommuns ambition är att alla skolor (grundskolor och gymnasier) ska ha genomfört Läslyftet. Det är en handfull skolor som ännu inte gjort det, men det stora flertalet har gått igenom Läslyftet när detta läsår är slut. Vi informerade om att det kommer att finnas möjlighet att söka statsbidrag för läslyftshandledare i ett läsår till 2018/2019. Det finns nu ca 30 moduler i läslyftet och Lärportalen kommer ju att finnas kvar, även när möjlighet att söka statsbidrag inte finns längre.

4. Vi ägnade en stunds diskussion till den stora frågan; VAD BLIR DET AV DET? En del uppgav svårigheter med att det just nu är ganska stor förflyttning av personal, att kompetens försvinner och annan kompetens kommer till. Vi poängterade dock att det är viktigt att man inte stirrar sig blind på att man kanske inte läst samma modul, utan istället tittar på beröringspunkter och vad den nya kompetensen kan tillföra. Det är viktigt att tänka på att man tar med sig arbetet och att det då inte är förkastat.

5. Hur ser det ut på skolorna?

En läslyftshandledare är nu handledare i "digitaliserings lyftet" istället. Positivt när handledarkompetensen tas till vara! Vi pratade en hel del att de olika lyften inte behöver vara skilda från varandra i egentlig mening. Det är viktigt att ta upp och peka på beröringspunkter och att det är värt mycket att försöka "väva ihop" de olika lyften för att undvika att hamna i aktivitetsfällan. Även för att undvika att man "bockar av" utan att reflektera över hur man kan arbeta för att all kunskap och kompetens tas tillvara på ett bra sätt. Det är ju inte bra när man arbetar med för många parallella processer. Gemensam nämnare för alla lyft är ju KOLLEGIALT LÄRANDE, som alla på träffen upplevde som en positiv förändring av fortbildningskulturen ute på skolorna.

På Gumaelius blev Läslyftet en start på arbetet med kollegialt lärande. Man har fortsatt i den andan genom att sätta ihop olika lärgrupper bland personalen på skolan. I dessa grupper har man också påmint och försökt följa upp och sätta fokus på vinsten ett språkutvecklande arbete i framförallt SO- och NO undervisning.

På Mellringeskolan genomförde man Läslyftet under förra läsåret. Man har nu under detta läsår arbetat medvetet med att påminna sig om vad man har tagit med sig från därifrån. Det är lätt att tappa bort och det är därför viktigt att någon är ansvarig och bevakar dessa frågor. Det är bra att ha lite insyn/påverkan i ledningsgruppen för att det inte ska missas och inte tas upp på t ex pedagogiska konferenser.

På Stora Mellösa skola har man i arbetslag F-3 valt att fortsätta läslyftsarbetet genom att tillsammans läsa boken "Språk – och kunskapsutvecklande undervisning F-3 Cirkelmodellen, genrepedagogik, ASL och IKT" av Karin Pettersson. Den rekommenderas varmt till arbetslag som arbetar med de lägre åldrarna i skolan.

Andra förslag som kan vara sätt att arbeta vidare efter Läslyftet är att plocka från nya (och gamla) moduler som man inte läst eller vill läsa igen. Man behöver inte arbeta sig igenom en hel modul till utan plocka "godbitar" så att säga.

En positiv effekt på en skola var att det blev så tydligt vad för slags texter som faktiskt de praktiskt estetiska ämnena arbetar mycket med. Det blev en stor fördel för andra lärare också: "Jaha, arbetar du så". Det blev också tydligt att t ex slöjden inte bara har text på papper. Modulen "Samtal om text" har varit extra bra för att få med alla lärare, oavsett ämne, fanns det en del deltagare som skrev under på. Språk och kommunikation är så viktigt i alla ämnen.

Ett annat sätt att arbeta vidare med Läslyftet är ju att gå tillbaka i modulen och göra om saker, särskilt om man arbetat med statsbidrag och haft ett högt tempo. Då kan det vara så att man inte hunnit riktigt att ta till sig allt i modulen. Man kan välja några delar och göra om igen. Återigen är det så viktigt att rektor är med i detta och håller i! Rektors viktiga ansvar nämndes flera gånger under träffen.

Vi återkom också till några gånger att en stor fråga idag är att vi behöver förändra undervisningen i alla ämnen, eftersom allt fler har det svårt att ta till sig texter och olika ämnesspråk. Vi har de elever vi har och ett språkutvecklande arbetssätt i alla ämnen gynnar alla elever.

En annan fråga som diskuterades är hur man får med fritidspedagoger och resurspersoner i det språkutvecklande arbetet. De är så viktiga och tillbringar mycket med eleverna. Det skulle vara en stor vinst om de också fick ta del av Läslyftet och de teorier som ligger till grund för undervisningen som tas upp där. Man träffas inte så ofta i vardagen, så det gäller att ta tillvara på stängdagar och APT möten när alla faktiskt träffas. Det ser också väldigt olika ut på skolorna när det gäller denna fråga.

Ett stort syfte med Läslyftet är ju också att förändra fortbildningskulturen, vilket många ser som en stor fördel. Det är en hjälp att komma igång med det kollegiala lärandet om inte annat.

En positiv effekt av Läslyftet är att man upplever att fler elever på gymnasiet är mer motiverade att använda sig av t ex stödmallar i undervisningen. En av deltagarna kunde också delge att lärare på gymnasiet sett en positiv effekt av att eleverna lärt sig använda dessa stödmallar när eleverna kommer dit – verkligen superkul att höra!

6. Vi ägnade en stund åt att inventera behoven. Vad fyller vi för behov med att "nätverka" med varandra, vi som är eller har varit läsluftshandledare?

- Vi är otroligt många som har varit eller är handledare. Vi kan lära av varandra! Erfarenhetsutbyte på hög nivå. Vi kan hjälpa/stötta varandra med inspiration och idéer.

- Vi kan vara ett bra och viktigt stöd för varandra.

-Vi kan stötta varandra i att kunna lyfta vikten av läsning ute på våra skolor! Kan man ha liknande tävlingar som i matematiken? Exempelvis "Hela skolan läser"? Eller mer utmaningar istället för tävlingar, då man i modulen "Att stimulera läsintresse" sett att tävlingar i läsning inte alltid ger så goda resultat? Vad motiverar eleverna att läsa mest? Att de får vara med att bestämma vilka böcker som ska köpas in? Koppla in biblioteken mer? Alla elever i år 7 får en bok, kan det utökas till fler årskurser? Att äldre elever läser för yngre var det några som upplevde som framgångsrikt. Hur som helst så kan detta nätverk vara ett forum där idéer som dessa lyfts fram och man kan också använda nätverket till att knyta viktiga kontakter som i förlängningen stimulerar elevernas läsintresse. Nätverket kan bli ett forum där man tillsammans kan hitta bra former som gör att läsningen blir en positiv upplevelse. Vi pratade också om vikten av att koppla på olika medieformer – allt för att stimulera läsintresset! Tips också om E-biblio och Inläsningstjänst som finns som gratismaterial i kommunen.

7. Vi delgav varandra tips på filmer och litteratur:

- TV-serie från UR. "Från vardagssnack till ämnesspråk" eller kortare filmsekvenser från denna serie "Språket i ämnet" på ca 10 min. Perfekta att visa på t ex pedagogiska konferenser för ett sedan diskutera.

- Språkutvecklande SO-undervisning, Maria Bjerregaard

- Språkutvecklande NO-undervisning, Maria Bjerregaard

- Stärk språket, stärk lärandet, Pauline Gibbons

- Lyft språket, lyft tänkandet, Pauline Gibbons

- Språk- och kunskapsutvecklande undervisning F-3, Karin Pettersson

- Flerspråkiga elever – Effektiv undervisning i en utmanande tid, Jim Cummins

- Handledning för kollegialt lärande, Annika Cederberg-Scheike

- Transspråkande i praktik och teori, Gudrun Svensson

- Greppa språket, Skolverket, finns att ladda ner som PDF

- Forskning för klassrummet, Skolverket, finns att ladda ner som PDF

- Att läsa och förstå; Läsförståelse av vad och för vad? Barbro Westlund, finns att ladda ner som PDF

8. Saker som är på gång:

Madde och Ann har träffat Språk - läs och skrivutvecklare i Nora och Arboga kommun. Tanken är att vi ska dra igång ett regionalt nätverk för Örebro län. Vi ligger i startgroparna för det. Som det är just

nu är Örebro med omnejd en svart fläck på kartan när det gäller dessa nätverk, i jämförelse med övriga regioner landet.

Ann S. Pihlgren (bl a forskare vid Stockholms universitet och författare i modulen "Samtal om text") kommer till Örebro och föreläser för läsluftshandledare, förstelärare, utvecklingsledare och övriga intresserade **den 14/8 – 2018**. En mer officiell inbjudan kommer. Detta genomförs i samarbetet i det regionala nätverket.

9. Detta var starten på ett nätverk i Örebro kommun för läsluftshandledare. Vi kom överens om att det räcker att vi träffas 2 ggr/termin. Ann och Madde försöker maila om tid och datum i god tid för att man ska kunna ha så god framförhållning som möjligt.

Det kändes mycket bra att träffas så här. Deltagarna upplevde att det var bra tips och att det känns bra att bli stärkt i att detta är viktigt! Ett bra forum för det. En annan fördel är att det blir ett kollegialt lärande för oss också! Till nästa gång vill deltagarna läsa en text som vi diskuterar på träffen. Gärna en text med fokus på språk.

Nästa träff kommer att äga rum någon gång under v.15. Vi återkommer om vilken dag det blir i god tid innan.

Stort tack för en mycket lyckad start av detta superviktiga nätverk! Tack ni som kom och bidrog med så mycket klokheter!

Vi hörs!

/Madde och Ann

Antecknat av Ann Wahlström